

DESCENTRALIZAREA ȘI DECONCENTRAREA: PROCESE DE ACTUALITATE ÎN TEORIA ȘI PRACTICA ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

MARIN Ștefan - Claudiu¹

ABSTRACT

TO A LARGE EXTENT, DECENTRALISATION INVOLVES THE MOVEMENT FROM THE CENTER TO THE EDGE. IN THE CONTEXT OF PUBLIC ADMINISTRATION, DECENTRALISATION REPRESENTS THE PROCESS OF DISPERSING DECISION-MAKING GOVERNANCE CLOSER TO THE PEOPLE AND/OR CITIZENS, A VERTICAL TRANSFER OF AUTHORITY AND RESPONSIBILITIES FROM THE NATIONAL GOVERNMENT TO LOCAL AUTHORITIES.

FOR DECENTRALISATION AND DECONCENTRATION TO BECOME A REALITY IS NECESSARY A CHANGE AT A CONCEPTUAL LEVEL, A COMPLETE REFORM OF THE SYSTEM, IN ORDER TO ENSURE A BETTER DISTRIBUTION OF THE COMPETENCES IN DECISION AS CLOSER TO THE PLACE WHERE THEY ARE APPLIED. THE LIGHTNESS DECENTRALISATION SHOULD PROGRESSIVELY INSTALL A NEW TYPE OF ADMINISTRATIVE SYSTEM, WITHOUT THE CURRENT INFLEXIBILITY.

KEY-WORDS: *DECENTRALISATION; DECONCENTRATION; PUBLIC ADMINISTRATION; DECISION*

I. Descentralizarea în doctrină

Centralizarea concentrează întreaga putere de decizie la nivelul guvernului central; îndeplinirea sarcinilor administrative din teritoriul național și-o asumă statul, prin intermediul unei administrații ierarhizate și unificate. Fiind privită că raportul natural al puterii centrale cu cea locală, opusul centralizării administrative este lipsă de raport, fapt ce nu ar fi posibil, pentru ca în realitate există întotdeauna un raport, o legătură între interesul general și cel special. Prin urmare, descentralizarea nu reprezintă opusul centralizării, ci

¹ Masterand în cadrul Universității "Constantin Brâncuși" din Târgu-Jiu, la Facultatea de Administrație Publică și Studii Politice Comparate, specializarea Administrație Publică Europeană.

micșorarea ei, diminuarea concentrării puterilor, ea sporind pe măsură ce scade centralizarea, amândouă fiind fenomene relative în viața oricărei societăți². Descentralizarea reprezintă, în viziunea lui Michel Crozier³, soluția problemelor administrației publice contemporane, percepută drept un sistem blocat unde orice schimbare survenită conduce la crize și blocaje instituționale; transformarea profundă a sistemului, prin creșterea gradului de descentralizare ar permite schimbarea, evitându-se problemele generate de aceasta. În opinia sociologului francez, blocajul sistemului administrativ francez se originează în caracteristicile acestei administrații (foarte asemănătoare cu cea din țara noastră); factorul fundamental generator îl constituie centralizarea, în sensul că agenții administrativi decidenți dețin uneori doar în mod formal competența de decizie, aceștia cunoscând realitatea administrativă de o manieră generală, fapt ce conduce la luarea deciziilor în neconcordanță cu realitatea. De remarcat este și disparitatea existentă între decidenți și cei însărcinați să ducă la îndeplinire decizia administrativă; cei care decid nu au cunoștințele și informațiile necesare, iar cei care dețin aceste informații sunt lipsiți de puterea de a lua decizii. În acest mod factorii de decizie sunt străini de problemele administrației, permițând arbitrariul în actul decizional. Tocmai de aceea, pentru că descentralizarea să devină o realitate administrativă este necesară o schimbare la nivel conceptual, o reformă a întregului sistem în ansamblu, în vederea asigurării unei distribuții raționale a competențelor la niveluri de decizie cât mai aproape de locul unde acestea sunt aplicate. Suplețea adusă de descentralizare ar permite impunerea în mod progresiv a unui nou tip de sistem administrativ, lipsit de rigiditățile actuale.

În sens generic, descentralizarea implică depărtarea față de centru, deplasarea de la centru către margine. În contextul administrației publice, prin descentralizare înțelegem un transfer vertical al autorității și responsabilităților de la guvernul național către autoritățile administrației publice locale. Autoritățile centrale transferă astfel întreaga arie de competențe inclusiv competențele decizionale însoțite de resursele necesare, competențele de control, manageriale și execuționale⁴; astfel, descentralizarea presupune procesul prin care se tinde către realizarea autonomiei locale, prin transferarea la nivelul sub-național a unei arii cât mai extinse de competențe de la nivelul național. Totuși, deși descentralizarea se caracterizează prin existența unui anumit grad de autonomie față de administrația

² Dana Apostol Tofan, Instituții administrative europene, (București: C.H. Beck, 2006), 115

³ Ioan Alexandru, Tratat de administrație publică, (București: Universul Juridic, 2008), 228 și urm.

⁴ Mădălina Voican, Principiile cadru ale administrației publice locale, (București: Universul Juridic, 2008), 21

centrală, aceasta nu trebuie înțeleasă în sensul unei libertăți totale, eliminând orice intervenție a statului (atunci când aceasta se dovedește necesară). Autonomia locală implica descentralizarea administrativă; autonomia este un drept iar descentralizarea este sistemul care o presupune.

În doctrină, descentralizarea (privită ca unul dintre procesele de modernizare a administrației publice) a fost definită în variate moduri:

- Descentralizarea în administrația publică este un regim juridic [...] în care rezolvarea problemelor locale nu se mai face de funcționari numiți de la centru, ci de către cei aleși de corpul electoral sau desemnați de aceștia⁵;

- Termenul de descentralizare provine din francezul *descentralization*, care semnifică o mișcare contrară a centralizării⁶;

- Descentralizarea administrativă presupune existența unor persoane publice locale, desemnate de comunitatea teritoriului, cu atribuții proprii, ce intervin direct în gestionarea și administrarea problemelor colectivității, implicând autonomia locală. Astfel, prin descentralizare se renunța la unitatea caracteristică centralizării, rezervându-se colectivităților locale, în primul rând, sarcina de a-și rezolva problemele și de a-și satisface interesele lor specifice⁷;

- Descentralizarea nu reprezintă opusul centralizării, ci micșorarea ei, diminuarea concentrării puterilor. Problema ce preocupă orice națiune este deci cea a gradului de descentralizare necesar, ce variază după întinderea teritoriului, mărimea populației, condițiile economice și politice existente, tradiții etc⁸

La nivel doctrinar au fost identificate două forme ale descentralizării: descentralizarea teritorială și descentralizarea tehnică sau descentralizarea prin servicii. Descentralizarea privită din punct de vedere teritorial presupune existența unor autorități alese, la nivelul unităților administrativ-teritoriale, autoritate ce dispun de competență materială generală; descentralizarea teritorială are o semnificație atât administrativă cât și politică. Descentralizarea tehnică sau prin servicii⁹ presupune existența unor persoane morale de drept public, care prestează anumite servicii publice, distincte de masa

⁵ Mircea Preda, *Drept administrativ - Partea generală* (Ediția a IV-a), (București: Lumina Lex, 2006), 334

⁶ Corneliu Manda, *Drept administrativ - Tratat elementar* (Ediția a IV-a revăzută și adăugită), (București: Lumina Lex, 2007), 116

⁷ Dana Apostol Tofan, *Drept administrativ* (vol. I, Ediția a II-a), (București: C.H. Beck, 2008), 254

⁸ Constantin Dissescu, *Drept administrativ - Curs de drept public roman* (vol. III), (București: Stabilimentul Grafic I.V. Socec, 1891), 845

⁹ Consacrată atât prin Legea nr. 15/1990 privind organizarea regiilor autonome și a societăților comerciale ce desfășurau servicii publice, cât și prin Legea nr.69/1991 cu privire la administrația publică locală

serviciilor publice prestate de autoritățile statale, fiind generată mai degrabă de rațiuni de eficiență a activității¹⁰.

Descentralizarea, însoțită în general de măsuri și mecanisme ce permit participarea cetățenilor la conducerea și administrarea comunităților locale, a fost numită și descentralizare democratică sau descentralizare locală democratică¹¹. Colectivitățile teritoriale de cetățeni reprezintă entități intermediare, interpușe între individ și puterea centrală, având rolul de a adapta regulile la cadrul geografic, dar și de a personaliza autoritatea statală în raport de problemele locale existente. Existente în societatea modernă, contradicțiile și pluralismul (de opinii, de interese) implică o varietate extinsă de comportamente, fapt ce generează necesitatea adaptării la specificul local a deciziilor luate la nivel central.

Descentralizarea reprezintă un instrument pentru realizarea democratizării administrației publice, un mod de a oferi servicii publice mai eficiente; aceasta reprezintă procesul prin care se poate atinge un grad cât mai mare de independență administrativă și financiară a comunităților locale, printr-un transfer de competențe de la autoritățile centrale. Prin descentralizare se dorește apropierea deciziei de beneficiarii serviciului public; altfel spus, dacă autoritățile publice locale cunosc cel mai bine nevoile și probleme cu care se confruntă comunitățile, acestea sunt și cele mai în măsură să le satisfacă, într-un mod cât mai adecvat. În acest mod, descentralizarea nu se limitează la asigurarea unei mai bune satisfaceri a nevoilor cetățenilor; ea responsabilizează în egală măsură autoritățile publice locale. Scopul principiului descentralizării este acela de a realiza democrația de proximitate prin soluționarea problemelor acolo unde ele apar. Prin transferul de autoritate de la centru la local se urmărește pe de o parte degrevarea centrului dar și aducerea deciziei cât mai aproape de cetățeni. Autoritățile locale sunt acolo unde apar problemele comunității, cunosc cel mai bine cauzele și, deci, și soluțiile optime¹².

II. Aspecte legislative privind descentralizarea

În România, cadrul legislativ al descentralizării a cunoscut o evoluție pozitivă odată cu adoptarea Constituției din 1991, continuând cu ratificarea Cartei Europene a Autonomiei Locale¹³ și adoptarea și revizuirea continuă a legislației specifice

¹⁰ Dana Apostol Tofan, op. cit., p. 119 și urm.

¹¹ Ioan Alexandru, op. cit., p. 177 și urm.

¹² Mădălina Voican, op. cit., p. 28

¹³ Prin legea nr. 199/1997 pentru ratificarea Cartei Europene a Autonomiei Locale

administrației publice locale, precum: Legea nr. 69/1991¹⁴, Legea 215/2001 (modificată și completată prin OUG nr. 74/2001, Legea nr. 216/2002, Legea nr. 161/2003, Legea nr. 141/2004, Legea nr. 340/2004, Legea nr. 393/2004)¹⁵, Legea 286/2006 fiecare dintre aceste acte normative conferind o atenție specială principiului descentralizării.

Constituția României revizuită consacră principiul descentralizării ca principiu de bază pe care se întemeiază administrația publică din unitățile administrație teritoriale, alături de principiul autonomiei locale și de principiul deconcentrării serviciilor publice.

Legea cadru a descentralizării nr. 195 / 2006¹⁶, în art. 2 lit. (l) definește descentralizarea astfel: "transferul de competența administrativă și financiară de la nivelul administrației publice centrale la nivelul administrației publice locale sau către sectorul privat". Elementul de noutate al acestei definiții este acela ca transferul de competențe se poate realiza atât către autoritățile publice locale cât și către sectorul privat. Deasemena, legea enumeră la art. 3 principiile pe baza cărora se desfășoară procesul de descentralizare în România, astfel:

- a. principiul subsidiarității, care constă în exercitarea competențelor de către autoritatea administrației publice locale situată la nivelul administrativ cel mai apropiat de cetățean și care dispune de capacitate administrativă necesară;
- b. principiul asigurării resurselor corespunzătoare competențelor transferate;
- c. principiul responsabilității autorităților administrației publice locale în raport cu competențele ce le revin, care impune obligativitatea realizării standardelor de calitate în furnizarea serviciilor publice și de utilitate publică;
- d. principiul asigurării unui proces de descentralizare stabil, predictibil, bazat pe criterii și reguli obiective, care să nu constrângă activitatea autorităților administrației publice locale sau să limiteze autonomia locală financiară;
- e. principiul echității, care implică asigurarea accesului tuturor cetățenilor la serviciile publice și de utilitate publică;
- f. principiul constrângerii bugetare, care interzice utilizarea de către autoritățile administrației publice centrale a transferurilor speciale sau a subvențiilor pentru acoperirea deficitelor finale ale bugetelor locale.

În aceeași notă, structura centrală însărcinată cu coordonarea procesului de reformă administrativă, Unitatea Centrală pentru Reforma Administrației Publice (abrev. UCRAP),

¹⁴ Publicată în Monitorul Oficial al României, nr. 238 din 28 noiembrie 1991

¹⁵ Publicată în Monitorul Oficial al României, nr. 204 din 23 aprilie 2001

¹⁶ Publicată în Monitorul Oficial al României, nr. 453 din 25 mai 2006

din cadrul Ministerului Administrației și Internelor (abrev. MAI) definește descentralizarea ca fiind "transferul de competențe administrative și financiare de la nivelul administrației publice centrale la nivelul administrației publice locale sau către sectorul privat"¹⁷.

Legea administrației publice locale nr. 215/2001 prevede la art. 2 alin. (1) faptul că "administrația publică în unitățile administrativ-teritoriale se organizează și funcționează în temeiul principiilor descentralizării, autonomiei locale, deconcentrării serviciilor publice, legalității și al consultării cetățenilor în soluționarea problemelor locale de interes deosebit".

Descentralizarea reprezintă atât un proces esențial pentru reforma generală a administrației publice în România cât și unul din obiectivele prioritare cuprins în documentele strategice precum Strategia actualizată a Guvernului României privind accelerarea reformei în administrația publică (2004 - 2006¹⁸), adoptată prin Hotărârea de Guvern nr. 699/2004¹⁹.

Reprezentând rezultatul voinței statelor membre, de la care a preluat o serie de prerogative, în Uniunea Europeană transferul de competențe a cunoscut o traiectorie ascendentă (de la statele membre la Uniune). În România (dar și în restul statelor foste dictaturi comuniste) în cadrul procesului de descentralizare transferul de competențe a avut loc în sens descendent, statul moștenitor al sistemului comunist excesiv de centralizat cedând treptat comunităților locale o parte din prerogativele sale. În ambele cazuri are loc o cedare de competențe de la nivelul statului, în primul caz către o entitate superioară - Uniunea Europeană iar în al doilea caz către entități mai mici - comunitățile locale.

Europa este una a colectivităților locale descentralizate, accentul se pune pe descentralizare, pentru a permite dezvoltarea de contacte pe care statul hipercentralizat nu le-ar fi promovat și pe care, oricum, nu le-ar fi putut tolera. Se poate afirma că descentralizarea este unul din drumurile care duc la un fel de "normalitate" europeană și că ea participă la realizarea acestui scop²⁰. Statul federal descentralizat Germania se caracterizează prin partajarea puterii între diferitele niveluri ale guvernului; contrar altor sisteme federale (unde responsabilitățile sunt repartizate în domeniile politicului),

¹⁷ Ibidem, p. 22

¹⁸ Începerea negocierilor din cadrul procesului de aderare al României la Uniunea Europeană a impus Guvernului un efort susținut de reformă a administrației publice, astfel că Strategia actualizată a Guvernului României privind accelerarea reformei în administrația publică (2004 - 2006) a fost precedată de alte două strategii, formulate în 2001 și 2003

¹⁹ Pentru aprobarea Strategiei actualizate a Guvernului României privind accelerarea reformei în administrația publică, 2004-2006

²⁰ Ioan Alexandru, op. cit., p. 182 și urm.

federalismul german se remarcă printr-o partajare a funcțiilor legislative, administrative și financiare, acest lucru generând o mare capacitate de adaptare a eșaloanelor regionale și locale la cerințele extrem de diverse ale cetățenilor. În istoria recentă a Europei, descentralizarea etnică și lingvistică a condus în final la federalizarea statului Belgia, după ce a parcurs progresiv un regim intermediar între federalism și descentralizare (1970 - 1980), apoi o semi-federalizare (1989 - 1988) pentru că începând cu anul 1988 să devină stat federal (fapt consacrat expres de articolul 1 al Constituției Belgiei din 17 februarie 1994). În Italia, autonomia regională nu prezintă aceleași caracteristici precum autonomia locală; regiunile își pot stabili statutul, însă acesta trebuie aprobat de parlament; există însă anumite regiuni cu statut special (Valle d'Aosta, Trentino-Alto Adige, Friuli-Venezia Giulia, Sicilia și Sardinia) ale căror competențe sunt mai extinse.

Carta Europeană a Autonomiei Locale²¹ a creat un cadru general comun (care reunește standardele europene) în privința atribuirii și păstrării anumitor competențe de gestionare a treburilor publice în sarcina autorităților locale cele mai apropiate de cetățeni (considerate a fi cele mai îndreptățite în acest sens), în vederea asigurării posibilității acestora de a participa efectiv la luarea deciziei. În acest sens, art. 3 din Carta consacră dreptul și capacitatea efectivă ale autorităților publice locale "de a soluționa și de a gestiona, în cadrul legii, în nume propriu și în interesul populației locale, o parte importantă a treburilor publice".

III. Deconcentrarea administrativ-teritorială

Uneori, cerințele practice au determinat o atenuare a sistemului centralizat, acordându-se unor servicii și unor funcționari publici ai statului dreptul de a soluționa ei înșiși, în cadrul circumscripțiilor administrativ-teritoriale, problemele, care nu mai sunt înaintate centrului spre rezolvare. Prin deconcentrare administrativă se înțelege transferul unor atribuții, care revin structurilor administrative centrale, unor instituții din subordine, care funcționează în teritoriu. Deconcentrarea administrativă reprezintă deplasarea în teritoriu a unei părți importante a activității administrației publice centrale²².

Asemeni descentralizării, deconcentrarea implică depărtarea de centru, deplasarea de la centru către margine. Deconcentrarea serviciilor publice presupune acordarea structurilor teritoriale ale statului (agenților statali din teritoriu) de puteri publice pentru a

²¹ Adoptata la 15 ianuarie 1985 la Strasbourg

²² Emil Bălan, op. cit., p.55

fi exercitate în numele statului, însă la nivel teritorial, fiind prin urmare o variantă a centralizării²³.

Ambiguitatea terminologică dintre noțiunile descentralizare și deconcentrare au reprezentat subiectul a numeroase controverse; existența confuziilor terminologice impune identificarea diferențelor dintre cele două concepte, astfel:

- deconcentrarea presupune transferul de autoritate sau responsabilitate către o sub-structura componentă a unei organizații mai mari, în timp ce descentralizarea presupune transferul vertical de autoritate sau responsabilități de la guvernul național către autoritățile administrației publice locale;

- deconcentrarea se realizează prin transferul de competențe administrative și financiare către ministere și celelalte organe de specialitate ale administrației publice centrale către propriile structuri de specialitate din teritoriu, în timp ce descentralizarea se face prin transfer de competențe (administrative, financiare și decizionale) de la nivelul administrației publice centrale la nivelul celei locale sau către sectorul privat; astfel, deconcentrarea se limitează la transferul puterii manageriale și asigurarea resurselor necesare, nu și la transferul puterii de decizie;

- în cadrul procesului de descentralizare competențele se transferă de la nivelul național la nivel local prin intermediul autorităților descentralizate; în cazul deconcentrării, competențele rămân la același nivel (cel național), acestea fiind implementate la nivel local printr-un sistem de organe înființate în teritoriu, numite servicii deconcentrate (fiind lipsite însă de putere de decizie sau resurse proprii, precum autoritățile descentralizate);

- funcțiile transferate autorităților descentralizate au caracter permanent și irevocabil, în vreme ce funcțiile aparținând serviciilor publice deconcentrate pot avea caracter temporar, reprezentând numai o delegare de sarcini;

- autoritățile descentralizate (autonome) implementează propriile decizii luate la nivel local; serviciile publice deconcentrate implementează deciziile luate la centru de către autoritățile centrale;

Necesitatea ca serviciile publice să fie organizate și să funcționeze atât prin intermediul autorităților descentralizate cât și prin serviciile deconcentrate se fundamentează pe următoarele argumente²⁴:

²³ Cristina Renert, Daniel Pop, Impactul serviciilor deconcentrate ale ministerelor asupra politicilor publice locale, (Fundatia Soros România, 2007), 5

- menținerea caracterului unitar al statului;
- natura serviciilor furnizate;
- dimensiunea și amploarea proiectului;
- aspecte legate de integritatea actului administrativ.

În doctrină, deconcentrarea administrativă a fost definită astfel:

– Deconcentrarea constituie o măsură intermediară în procesul descentralizării, fiind privită ca transfer de atribuții de la centru la agenții puterii centrale aflați la conducerea diferitelor organisme locale; ea înseamnă mult mai puțin decât descentralizarea și presupune recunoașterea unei anumite puteri de decizie, în favoarea agenților statului repartizați pe întreg teritoriul țării (prefectul, serviciile exterioare ale ministerelor răspund ideii de deconcentrare)²⁵;

– Deconcentrarea constă în trimiterea în teritoriu a unor reprezentanți ai puterii centrale, care să exercite atribuții ale acesteia în teritoriul respectiv, sub puterea ierarhică a Executivului central²⁶;

– Deconcentrarea, în ceea ce privesc serviciile, constă în deteriorarea până la un anumit grad a ansamblului administrativ din care fac parte, sustragându-le autorității directe a organelor conducătoare ale colectivităților de care depind și care nu păstrează asupra lor decât un anumit control, funcționând aproape complet sub autoritatea organelor proprii, acordându-le individualitate financiară și personalitate juridică²⁷;

– Deconcentrarea constituie un regim juridic administrativ care se situează între centralizare administrativă și descentralizare administrativă, fiind o centralizare atenuată sau o slabă descentralizare²⁸;

Unul din elementele de noutate aduse prin revizuirea Constituției în 2003 se referă la administrația publică din unitățile administrativ-teritoriale, prevăzându-se că pe lângă principiile descentralizării și al autonomiei locale, administrația publică se întemeiază și pe principiul deconcentrării serviciilor publice, subliniindu-se faptul că între prefect și celelalte autorități publice locale nu există raporturi de subordonare. Bază legală a principului deconcentrării serviciilor publice se regăsește în art. 120 și art. 117 alin. (2) din

²⁴ Mădălina Voican, op. cit., p. 95

²⁵ Dana Apostol Tofan, op. cit., p. 219

²⁶ Dan Claudiu Danișor, *Drept constituțional și instituții politice* (vol. I) - Teoria generală, (București: C.H. Beck, 2007), 102

²⁷ Ioan Alexandru, *Drept administrativ*, (Editura a II-a, revăzută și adăugită), (București: Lumina Lex, 2007), 175

²⁸ Mircea Preda, op. cit., p. 344

Constituția revizuită; art. 120 consacră principiul deconcentrării ca principiu de bază pe care se întemeiază administrația publică din unitățile administrativ-teritoriale, alături de principiile descentralizării și cel al autonomiei locale, în timp ce art. 117 alin (2) conferă Guvernului și ministerelor²⁹ dreptul de a înființa în teritoriu organe de specialitate, aflate în subordinea acestora. Legea nr. 215/2001 privind administrația publică locală nu reglementează organizarea și funcționarea serviciilor deconcentrate, întrucât astfel de reglementări nu intră în sfera celor privitoare la administrația publică locală, vizând mai degrabă administrația publică centrală (a cărei activitate este reglementată prin Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor³⁰). În Legea-cadru privind descentralizarea nr. 195/2006³¹ întâlnim la art. 2 lit. j). definirea deconcentrării: redistribuirea de competențe administrative și financiare de către ministere și celelalte organe de specialitate ale administrației publice centrale către propriile structuri de specialitate din teritoriu. Deasemenea, deconcentrarea nu se remarcă nici în documentele strategice, aceasta fiind de cele mai multe ori corelată cu descentralizarea; de remarcat este cazul Strategiei actualizată a Guvernului României privind accelerarea reformei în administrația publică (2004 - 2006), unde cele două procese sunt amintite împreună.

IV. Concluzii

Analizând diversitatea interpretărilor conceptului, observăm că descentralizarea reprezintă un ideal al structurilor administrative viitoare, rezistent la șocuri, crize și blocaje, capabil să depășească problemele administrației actuale. Descentralizarea astfel concepută nu este doar o tehnică administrativă, ci și o speranță politică³². Realizată prin aplicarea principiului subsidiarității, descentralizarea se înscrie într-o politică generală în care, concomitent cu tendința de reducere a sferei de intervenție statală, individul (și nevoile sale) reprezintă finalitatea acțiunii administrației publice.

Întrucât procesul deconcentrării este unul deosebit de complex, cu implicații deosebite atât la nivelul administrației centrale cât și locale, se impune dezvoltarea unui cadru legislativ similar descentralizării, care să facă referire la aspecte esențiale precum principiile de bază ale deconcentrării, regulile acestui proces și cadrul instituțional.

²⁹ Cu avizul Curții de Conturi

³⁰ Publicată în Monitorul Oficial nr. 164 din 2 aprilie 2001

³¹ Publicată în Monitorul Oficial nr. 453 din 25 mai 2006

³² Ioan Alexandru, op. cit., p. 229.

BIBLIOGRAFIE

• **Lucrări de specialitate**

1. **Alexandru, Ioan;** *Drept administrativ*, (Ediția a II-a, revăzută și adăugită), București: Lumina Lex, 2007
2. **Alexandru, Ioan;** *Tratat de administrație publică*, București: Universul Juridic, 2008
3. **Apostol Tofan, Dana;** *Drept administrativ* (vol. I, Ediția a II-a), București: C.H. Beck, 2008
4. **Apostol Tofan, Dana;** *Instituții administrative europene*, București: C.H. Beck, 2006
5. **Danișor, Dan Claudiu;** *Drept constitutional și instituții politice* (vol. I) - *Teoria generală*, București: C.H. Beck, 2007
6. **Dissescu, Constantin;** *Drept administrativ - Curs de drept public român* (vol. III), București: Stabilimentul Grafic I.V. Socec, 1891
7. **Manda Corneliu;** *Drept administrativ - Tratat elementar* (Ediția a IV-a revăzută și adăugită), București: Lumina Lex, 2007
8. **Preda, Mircea;** *Drept administrativ - Partea generală* (Ediția a IV-a), București: Lumina Lex, 2006
9. **Renert Cristina, Pop Daniel;** *Impactul serviciilor deconcentrare ale ministerelor asupra politicilor publice locale*, Fundația Soros România, 2007
10. **Voican, Mădălina;** *Principiile cadru ale administrației publice locale*, București: Universul Juridic, 2008

• **Documente**

1. Monitorul Oficial al României nr. 204 din 23 aprilie 2001
2. Monitorul Oficial al României nr. 238 din 28 noiembrie 1991
3. Monitorul Oficial al României nr. 453 din 25 mai 2006
4. Monitorul Oficial al României nr. 164 din 2 aprilie 2001
5. Monitorul Oficial al României nr. 453 din 25 mai 2006
6. Strategia actualizată a Guvernului României privind accelerarea reformei în administrația publică (2004 - 2006)